

Lovčický občasník

Květen 2006

Jaro !

To je výkřik, na který jsme se letos načekali až, až. Čeho je moc, toho je příliš! Kolikrát jsme si to v letošní zimě řekli. Ani skutečnost, že zažíváme zimu jaká nebyla skoro čtyři desítky let, nemohla přehlušit touhu po jaru.

Snad nejlépe vystihla naše nálady písnička Jaromíra Nohavici „Ladovská zima“ : „To mokré bile svinstvo pada mi za limec, už čtvrtý měsíc v jednom kuse furt prosinec. Večer to odhažu namažu zada, rano se vzbudim a zas kurva pada.“ Tot' krátký úryvek charakteristiky uplynulého období v ostravském nářečí. Naštěstí, čas se nezastavil a Země letí vesmírem stále stejně.

Astronomické jaro připadlo letos na 20.března 19,35 hodin. A přineslo další překvapení – záplavy. Už to snad ani překvapení není. Počasí nám připravuje podobná každý rok. A nebo si je připravuje - me jako lidstvo sami ?

č.4

Zkuste v takovém okamžiku nadšení velkých i malých, přijít s filozofickými úvahami o podílu lidstva na počasí. Prostě, ta zima je skvělá ! Rybník tak často nezamrzá a je třeba toho využít

Jaro je příznačné i snahou nás všech, nebo skoro nás všech, provést „jarní úklid“. Smůla, že pro mnohé končí pořádek u vlastních dveří a někdy, ani tam ne. Nadávat na anonymní nepořádek umíme všichni. Osm mladých občanů naší obce a čtyři dospěláci se pokusili o změnu. Sobotní dopoledne věnovali sběru odpadků v obci, na hřbitově a příjezdových cestách. Výsledek : **31 pytlů !** Až neuvěřitelné. Patří jim **poděkování nás všech !** Odpolední fotbálek byl malou, zaslouženou odměnou.

Ani dospěláci nezůstali pozadu. Hasiči zorganizovali sběr šrotu. Zbavili jsme se nepotřebného železa a výtěžek poslouží při organizování akcí pro děti. Někteří z brigádníků si v hromádkách našli své „poklady“. Prostě všeobecná spokojenost.

Čarodějnice - to je další znamení jara. Pálení čarodějnic se váže k Fílipjakubské- nebo chcete-li Valpružině - noci z 30.dubna na 1.května. Věřilo se, že té noci mají zlé síly větší moc než kdy jindy. Původ zvyku historici hledají už v keltských rituálech. Národ, který na našem území žil přibližně před dvěma a půl tisíci lety, uctíval ohněm vládce slunečního svitu a léčivých vod, boha Belena /sami Keltové říkali Beltine, v keltské řeči zářící oheň /Postupem času do zvyku spojeného s ohněm vstoupil nový fenomén – **čarodějnice**. Lidé začali věřit, že té noci se čarodějnice slétají na reje a volí mezi sebou královnu sabatu. Pověřiví předci, na ochranu před čarodějnicemi, začali zapalovat na vyvýšených místech ohně a nejenom to, stavení se kropilo svčenou vodou, před vrata a na dvůr se zapichovaly pruty a pichlavé trní, aby se čarodějnice poranila. Aby čarodějnice zahnali, práskali mladíci biči, také se střílelo z pušek. Existovala řada praktik, to podle různých zvyků. Dnes je ona noc zejména příležitostí ke společnému si uvědomění příchodu jara a jednou z prvních možností sdělit si novinky od minulé sezony.

A taky zkontrolovat jak nám ty všechny čarodějky povyroستly

Z historie obce

V minulých číslech jsem popisoval okolí naší obce. Zastavím se tedy u dvou zajímavých míst ve vesnici tak, jak jsou popsána v pamětech. Uprostřed obce, vedle hasičské zbrojnice, stojí **pomník, železný křížek a zvonička**.

Železný křížek byl postaven v r.1862. Vedle něho stála stará dřevěná zvonička se zvonkem na jehož milý, lahodný hlas lidé dlouho vzpomínali. Zvonil ráno, v poledne a večer a také mnoho občanů vyprovodil na cestě poslední. Ale za světové války, když se Rakousku nedostávalo kovů k válečným účelům, počaly úřady zabavovat lidem veškeré měděné a mosazné předměty. Došlo na kostelní zvony a tak došlo i na náš zvonek. Smutno bylo za války bez zvonku. I sehnal tehdejší řídící uč. Vrba, až někde v Chotěboři, starý nakrápělý zvonec z obyčejné litiny. Od r. 1917 svým chraplavým hlasem vyprovázel občany na onen svět. Po válce r. 1922 byl uložen do „muzea“ - obecní váhy a obec zakoupila za 1 700,- Kč od firmy „Bratří Červených“ v Hradci Králové nový zvonek a dala zhotovit v cementárně p. Košťála v Zařičanech nový železobetonový sloup. Sloup byl ale neodborně proveden a hrozilo jeho zřícení. Později byla zjednána náprava.

Na křižovatce na Hojšin stojí **lípa**. Okolo ní to dnes nevypadá moc upraveně. A přitom je to **lípa vysazená na památku osvobození** naší republiky. 4.května 1946 provedl ochotnický soubor Havlíček divadelní představení „Praha je naše“.

5. května byla lípa slavnostně vysazena. Práci na okrasném plotě věnoval p.Jar. Černovský. Pod lípu byl vložen pamětní spis, který byl veřejně přečten. Současný stav obou památek nám příliš slávy nedělá. Věřme, že se dá náprava očekávat a to, co přečkalo století přečká i naši péči.

Fotografie je ze slavnostního sázení lípy.

Nyní trošku z jiného soudku.

Mnoho z nás už ani neví, kdy je v Lovčicích pouť a posvícení. A většina mladých neví ani co to bylo a proč se slavilo.

Posvícení – v pohanských dobách bylo zvykem na podzim oslavovat dobrou sklizeň a též vítat příchod zimy. Na tyto slavnosti navázaly podzimní slavnosti posvěcení chrámu /zde je původ názvu posvícení/. Na Moravě se pro tuto slavnost používá označení hody.

Posvícení se slaví všude stejně, a to bohatostí hostiny a štědrostí. Sejdou se příbuzní, aby si po roční přestávce sdělili všechny noviny, poveselili se a zavzpomínali na staré časy. S každým svátkem souvisí dobré jídlo - pro posvícení je typické pečení koláčů. Ve staré češtině mělo slovo koláč význam odměna, plat, ale také dar, úplatek.

K posvícení patřily zábavy. Neslavilo se jen jeden den, ještě v pondělí byla sousedská a zakončení bývalo v úterý, kdy se konala zlatá. Už císař Josef II. se pokusil omezit velké množství posvícení, protože stálé slavení odvádělo lidi od práce. Pokusil se ustanovit jedno „císařské“ posvícení. A to na neděli po svatém Havlu. Toto nařízení však nemělo mnoho úspěchu.

V Lovčicích se odjakživa slavilo a slaví na sv. Václava. Roku 1896 usnesl se obecní výbor, že se posvícení přeloží o 14 dní dříve. Byl napsán oběžník, s kterým strážník Kořen obešel všechny občany, aby sami rozhodli pro nebo proti. Jaké bylo překvapení, když pro nový termín hlasovala sotva polovina. Ale „novoposvíceňáři“ se nezalekli. Přišlo „nové posvícení“, přišla ze Žlebů kutálka a v hospodě čp. 58 bylo slavnostně zahájeno „nové posvícení“. A celou neděli šlo vše hladce. Jedlo se, pilo, tancovalo a v hospodě basa bručela klarinety vřískaly až do rána. Ale hůře bylo v pondělí

„Novoposvíceňáři“ hned ráno do hospody, ale „staroposvíceňáři“ – ani jeden. Ti naopak vzali hnojníky a lejty a velmi pilně vozili hnůj a močůvku. A když taková jedna lejta jela právě kolem hospody, tu vypadla „náhodou“ zátka a páchnoucí močůvka pokropila celou silnici. Ale „novoposvíceňáři“ pokračovali dál ještě celé úterý a nakonec táhli v průvodu s hudbou do „Cihelny“, kde staré posvícení definitivně pohřbili.

Uplynulo 14 dní a přišlo staré svatováclavské posvícení. A zase se pozvala žlebská kapela a ta vyhrávala po tři dny v hospodě čp.8. Třetí den se seřadil průvod v jehož čele se nesla tabulka „ Pohřeb nového posvícení “ a táhlo se zase do „Lomu“ . Zde bylo nové posvícení za zvuků pohřebních písní pohřbeno.

Ale to nebyl ještě konec. Teď vystoupila na scénu třetí strana, snad neutrální a někdo z nich učinil do Čáslavi udání, že byly při takové komedii hrány nábožné pohřební písně a byl z toho soud. Ale dopadlo to prý dobře.

Ještě druhý rok někteří novoposvíceňáři trucovali, ale muziku již nepořádali a tak zůstalo při starém svatováclavském posvícení.

Pout' – samotné slovo má několik významů. **Za prvé.** Ptáme se: Kam? Odpovídáme do Říma, do Svaté země, do Klokot. Prostě nějaké poutní místo. Poutní místa jsou dána tím, že tam někdo žil /Pán Ježíš ve Svaté Zemi/, že je tam pohřben /svatý Petr v Římě /, že tam někdo něco zažil / v Lurdech/. **Za druhé.** Ptáme se: Kdy? Na svatého Matěje do Prahy, na svatého Cyrila a Metoděje na Velehrad. Pro kostel je důležitým dnem datum, kdy má svátek jeho patron, tedy svatý, jemuž je kostel zasvěcen anebo datum posvěcení. **Za třetí.** Ptáme se: Jak? Odpovídáme pěšky, kolmo, autobusy atd. **Za čtvrté.** Za jakým účelem? Většina z nás má puť spojenou s kolotoči, houpačkami, střelnicí, papírovými kytkami, cukrovou vatou. Prostě se všim tím mumrajem okolo. **Pout'** je ale hlavně vyjimka z každodenního shonu a všednosti. Člověku se zdá, že se pořád točí v kruhu, jeden den jako druhý, týden utíká za týdnem a rok uteče jako voda. **Pout' v minulosti zpestřovala celý rok.**

A kdy je pout' v Lovčicích? Na sv. Vavřince – letos 13. srpna. Mnozí z nás pamatují kolotoče a houpačky na prostranství před Matičkovými. Zkusme si letos oba svátky znovu připomenout a na chvíli se zastavit, zavzpomínat a navštívit známé

„Školo, už se těšíme !“ Tak nevím, jestli je to autentické zvolání, ale při zápisu do první třídy to tak vypadalo. Miloš Horálek, Michal Žák, Petr Dvořáček, Martin Horký-silný ročník. Asi bychom museli dlouho vzpomínat, kdy šel v Lovčicích takový počet dětí do první třídy. Skvělé, skvělé, skvělé. Je to i příslib pokračování života vesnice. Poděkujme aktivním rodičům jim i dětem popřejme hodně nervů / protože jak známo ztracené nervové buňky se neobnovují /, a co nejlepší zvládnutí všech nástrah, které škola přináší a které přinesou prvňáci škole.

Vlad'ka Dvořáčková Sny a život

Miluješ život, miluješ svět,
vždyť si jak rozkvetlý květ
Včera ještě poupátko jsi byla
o své velké lásce snila
Ten sen se ti splnil
A pohár lásky naplnil,
teď vypít ho zbývá,
ale nikdo neví, co na dně se skrývá

Proto pozor si dej
a na paměti měj,
komu své srdce chceš dát,
ať už nikdy nemusíš se bát,
že ztratíš se tvá láska
a na tváři jen hluboká vráska

„Jako nejlepší vybrali čtenáři básně Vlad'ky Dvořáčkové“
To je výsledek loňského ročníku literární soutěže „O stříbrnou bulu“ organizované sdružením „Vzdorospolek“.
Gratulujeme a přejeme další úspěchy.

K připomenutí !

- Obecní úřad připomíná **zaplacení poplatků za komunální odpad!** Už mělo být zaplaceno !
- 7. 7. 2006 proběhne **sběr nebezpečného odpadu**
- 23. 6. 2006 od 19,00 hod. se koná **koncert duchovní hudby** v kostele sv. Václava v Bílém Podolí. Koncert je součástí XXIII. Slavnosti lesního rohu - festivalu J.V.Sticha – Punto

Pozvání na plánované akce:

20. května	Rybářské závody pro mládež
26 – 28. května	Čištění rybníku
3. června	Dětský den
20. srpna	Turnaj v mariáši
26. srpna	Ukončení prázdnin
23. září	Posvícenský taneček

Zástupci obce na „výroče“ hasičů

Vlastnoručně upletená je nejlepší

Gól! Údiv hráčů i rozhodčího /či snad kibice?/

To je soustředění !

Že je mariáš pěkná hra, plná překvapení, potvrdilo i předávání cen nejlepším. V létě bude 2. ročník a tak je na co se těšit

Výlov ryb před čištěním rybníka je vždy obrovským zážitkem.

Josef Ptáček – ČERTŮV DŮL – MODLÍCÍ DŮL / pokračování /

A že by za bídný čin dostal hojnou odměnu, je jisto. Vždyť se už dlouho v Žehušicích zlobí, že je na jejich panství tolik kacířů a rebelů, kterých není možno dopadnouti a pro výstrahu všem náležitě potrestati. O to usiluje již od počátku máje jesuita Mercis, jehož na zdejší panství vyslali, aby vyčistil to „bejlí“, které zde vyrostlo. Jak dlouho se ještě musíme skrývat. Jak dlouho ještě musíme dávat pozor, abychom se ani v nejmenším neprozradili? Či snad děláme něco zlého, že si čteme a vykládáme Písmo?

Zatím přes zahradu přeběhl soused Pavlík. Chvilí se pozorně rozhlížel, potom zamířil do přístěnku, kde seděl na truhlici starý Koudelka, písmák, a listoval v bibli, ve vepřovici vázané. I Horák přišel a odebral se za Pavlíkem. Naposledy se přišoural Ruml. Bylť starý Koudelka vykladačem Písma i dobrým rádcem ve všech možných věcech.

Všichni se však brzy vytratili, druh po druhu, jak přišli. Nějak smutně klonili hlavy, ba zdálo se, že se tu i vzdechy ozývaly. Či měli podobné obavy jako mladý Koudelka?

Bylo po desáté hodině. Tu a tam v chalupách, v domech i ve stacích již spali. Vždyť se toho dne všude dost nalopotili. Odpočívalo se jim mile. Ještě tam někde, v tu stranu k Podhořanům, ukázalo se světélko, ale jen na chvilku. I ono zhaslo. Všude ticho, všude klid...

Ale jen krátce. V bezměsíčné, jen hvězdami ozářené noci, kmitali se temné postavy. Zprvu jen jednotlivě, potom houfně. A všechny mířily k jednomu cíli. Kdo to je? Co hledají v noci v těchto místech?

Došli. Chlad ovanul přítomné. V hvězdném šeru noci černá se rokle asi 200 m dlouhá, šířky nestejně. Někde, jako by byla vyžděna opukou, jinde rozervána. Po stranách i uvnitř roste křoví a stromy. Hostí dnes mnoho návštěvníků.

Pokračování příště